

SENAT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Zapis stenograficzny **(2059)**

Wspólne posiedzenie
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (252.)
oraz Komisji Ustawodawczej (387.)
w dniu 3 marca 2011 r.

VII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie wniosków zgłoszonych na 71. posiedzeniu Senatu do ustawy – Prawo prywatne międzynarodowe.

(Początek posiedzenia o godzinie 8 minut 42)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Stanisław Piotrowicz)

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji oraz Komisji Ustawodawczej.

W imieniu własnym i pana przewodniczącego Piotra Zientarskiego serdecznie witam wszystkich państwa, w szczególności witam przedstawicieli Ministerstwa Sprawiedliwości, witam panów senatorów, pań nie widzę, panią mecenas, panie sekretarz komisji i pana sekretarza komisji.

W porządku obrad dzisiejszego posiedzenia mamy rozpatrzenie wniosków legislacyjnych złożonych podczas debaty plenarnej w Senacie nad ustawą – Prawo prywatne międzynarodowe.

W toku debaty zgłoszono dwa wnioski. Wniosek pierwszy to jest wniosek Komisji Ustawodawczej o przyjęcie ustawy bez poprawek, drugi wniosek to wniosek o wprowadzenie poprawek do ustawy.

Przystępujemy do głosowania nad tymi dwoma wnioskami.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Omówić poprawki?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Dobrze.

Jeśli chodzi o zaproponowane poprawki, to zostały one zgłoszone między innymi przez pana senatora Andrzejewskiego. Poprawka pana senatora brzmi następująco: stosunek prawny powstały na gruncie prawa obcego wywiera na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej skutki prawne jedynie w takim zakresie, w jakim jest on zgodny z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej. To jest nowe brzmienie art. 7. To był art. 7 ust. 1. Teraz ust. 2: prawa obcego nie stosuje się, jeżeli jego stosowanie miałoby skutki sprzeczne z podstawowymi zasadami porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej. Ust. 3: przepisy prawa uznające związki osób tej samej płci – tutaj się zatrzymam, dlatego że mamy umocowanie od pana senatora Andrzejewskiego, aby dokonać autopoprawki, i przeczytam, jak by to brzmiało już po wprowadzeniu autopoprawki – nie wywierają skutków prawnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Poprawka druga, poprawka pana senatora Iwana, również dotyczy art. 7 i jest ona następująca: po wyrazach „Rzeczypospolitej Polskiej” dodaje się wyrazy „w szczególności z zasadą ochrony rodziny i dziecka, równości małżonków oraz zasadą, że małżeństwo jest związkiem kobiety i mężczyzny”.

(*Senator Piotr Zientarski: Zgłasza się pan senator Iwan.*)

Proszę bardzo, pan senator Iwan.

Senator Stanisław Iwan:

Ja chciałbym spytać, czy mogę dokonać autopoprawki.

(*Przewodniczący Stanisław Piotrowicz: Oczywiście, tak.*)

W związku z tym chciałbym zastąpić to, co jest po wyrazie „oraz”, czyli słowa „zasadą, że małżeństwo jest związkiem kobiety i mężczyzny”, zapisem zawartym w poprawce trzeciej, czyli słowami „w szczególności nie stosuje się przepisów prawa obcego regulujących związki osób tej samej płci”. Tak chciałbym zmodyfikować swoją poprawkę.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Iwona Kozera-Rytel:**

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Wtedy to zdanie będzie niegramatyczne, bo dwa razy będzie użyte wyrażenie „w szczególności”. Proszę zwrócić uwagę na brzmienie tego przepisu.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Wprowadzamy wtedy wyjątek od wyjątku, to będzie zupełnie...

Senator Stanisław Iwan:

To bez wyrażenia „w szczególności”, tylko samo „nie stosuje się przepisów prawa obcego”.

(*Przewodniczący Stanisław Piotrowicz: Tak, jest kwestia doprecyzowania, żeby to brzmiało po polsku.*)

Właśnie.

(*Senator Paweł Klimowicz: Które „w szczególności”?*)

Chodzi o wprowadzenie słów „oraz nie stosuje się przepisów prawa obcego regulujących związki osób tej samej płci”. Tak brzmiałaby autopoprawka.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

To...

(*Senator Leon Kieres: Panie Przewodniczący...*)

Proszę bardzo.

Senator Leon Kieres:

...od wartości merytorycznej tej poprawki. Połączenie poprawki drugiej z poprawką trzecią wprowadza jakiś... Ja już nie chcę używać pejoratywnych określeń.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Nie, chyba nastąpiło jakieś nieporozumienie. Chodzi o połączenie poprawki drugiej z fragmentem poprawki pierwszej, nie trzeciej.

(Głos z sali: Trzeciej, trzeciej.)

Senator Leon Kieres:

Trzeciej, właśnie trzeciej, Panie Przewodniczący, tak jak powiedział pan senator Iwan.

(Senator Stanisław Iwan: Tak, powiedziałem o trzeciej.)

To po pierwsze. Po wtóre, proszę przeczytać, jaki dziwoląg będziemy wprowadzali.

(Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel: To wyjdzie coś dziwnego.)

Proszę zwłaszcza przypomnieć sobie przepis, do którego odnosi się ta poprawka. Tu jest tak. Prawa obcego nie stosuje się, jeśli ono jest sprzeczne z podstawowymi zasadami polskiego porządku prawnego. Teraz dodajemy poprawkę i proszę posłuchać: prawa obcego nie stosuje się, jeśli ono jest sprzeczne w szczególności z zasadą ochrony rodziny i dziecka, równości małżonków oraz zasadą, że małżeństwo jest związkiem kobiety i mężczyzny. Dalej czytamy...

(Senator Stanisław Iwan: Nie, ja prosiłem, żeby to...)

... i dalej, nie stosuje się...

(Senator Stanisław Iwan: Panie Senatorze, to, że małżeństwo...)

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Momencik, proszę pozwolić panu profesorowi dokończyć, ja potem udzielię głosu.

(Senator Stanisław Iwan: Przecież poprosiłem o wykreślenie tego kawałka.)

(Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel: Tak, tak, ale nadal to jest... Panie Senatorze, jeszcze raz, przeczytajmy to, bo w tym momencie to się w ogóle nie trzyma...)

Senator Leon Kieres:

Gdybyście państwo mieli przed sobą całą redakcję przepisu z brzmieniem art. 7, to zobaczylibyście państwo, że tu powstaje jakaś piętrowa regulacja...

(Senator Stanisław Iwan: Dobrze, to w takim razie wycofam...)

(Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel: Może niech zostanie tak, jak jest. Zostaje tak, jak jest.)

...to trzeba przeredagować.

Senator Stanisław Iwan:

To ja w takim razie bym to skorygował. Ja poprosiłem o wykreślenie tej końcówki...

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Panie Senatorze, ja mam taką prośbę. Proszę przygotować tę redakcję z panią mecenas. Ja w tym czasie przedstawię pozostałe poprawki, a potem wrócimy do tej, którą pan przygotowuje.

Kolejna poprawka to jest poprawka Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji, w której proponuje się, żeby w art. 7 dodać zdanie drugie w takim brzmieniu. Ja dokonałbym tu korekty, autopoprawki, jeżeli można, wprowadzić jest to poprawka komisyjna, ale zgłaszana przeze mnie na posiedzeniu komisji, a tak naprawdę sugestia Biura Legislacyjnego dotycząca przedstawienia słów, tak aby to lepiej brzmiało. Chodzi o to, że nie powinno się zaczynać zdania od słów „w szczególności”, powinno być „nie stosuje się w szczególności”. To jest tylko tego rodzaju zabieg. Ja się przy tym nie upieram, jeżeli państwo uznałybyście, że to jest niedopuszczalne, to niech zostanie tak, jak jest. Chodzi o zdanie: „w szczególności nie stosuje się przepisów prawa obcego regulujących związki osób tej samej płci”.

Poprawka czwarta to jest moja poprawka do art. 8. Art. 8 uzyskałby takie brzmienie: „wskazanie prawa obcego nie wyłącza zastosowania tych przepisów prawa polskiego, których przestrzeganie jest istotnym elementem ochrony interesu publicznego Rzeczypospolitej Polskiej”.

Kolejna poprawka to poprawka piąta senatora Gruszki, moja i senatora Cichonia. „O zdolności prawnej dziecka poczętego, lecz jeszcze nieurodzonego, rozstrzyga prawo, któremu czynność prawna podlega. Jeżeli prawo to przyznaje takiemu dziecku zdolność prawną w zakresie mniejszym niż wynikający z prawa polskiego, stosuje się prawo polskie.”

Szósta poprawka to poprawka senatora Kalety. Po art. 11 dodaje się artykuł, pewnie to będzie art. 11a, w następującym brzmieniu: ust. 1 „zdolność prawna dziecka poczętego podlega prawu ojczystemu matki dziecka”, ust. 2 „w przypadku, gdy prawo ojczyste matki jest mniej korzystne dla dziecka poczętego, stosuje się prawo polskie”.

Poprawka siódma to poprawka Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji: w art. 15 skreśla się ust. 2.

Poprawka ósma to poprawka pana senatora Gruszki. Art. 48 otrzymuje nowe brzmienie: „o możliwości zawarcia małżeństwa przez kobietę i mężczyznę rozstrzyga w stosunku do każdej z tych osób jej prawo ojczyste z chwili zawarcia małżeństwa”. Art. 48 mówił bodajże o stronach, więc różnica polega na tym, że tu się wskazuje na kobietę i mężczyznę.

Poprawka dziewiąta to poprawka senatorów Gruszki, Piotrowicza i Cichonia. W art. 55 w ust. 4 wyrazy... To jest konsekwencja wcześniejszych zapisów, także dostosowanie brzmienia przepisów tej ustawy do kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Chodzi o to, żeby w art. 55 ust. 4 wyrazy „lecz nienarodzonego”, bo to mogłoby sugerować, że chodzi o dziecko, które zmarło w łonie matki, a tu chodzi o co innego, zastąpić wyrazami „lecz jeszcze nieurodzonego”, tak jak się o tym mówi w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, co pokazuje przedział czasowy w życiu dziecka.

Poprawka dziesiąta. W art. 63 wyrazy „prawo właściwe dla zobowiązań alimentacyjnych” zastępuje się wyrazami „prawo właściwe dla obowiązków alimentacyjnych”. Chodzi o ujednolicenie terminologii z terminologią innych aktów prawnych regulujących te kwestie.

Poprawka jedenasta. W art. 65 wyrazy „z zastrzeżeniem art. 66 o ważności” zastępuje się wyrazami „o ważności”. To jest poprawka przyjęta przez komisję, sugerowana przez Biuro Legislacyjne, podobnie jak ta wcześniejsza.

Również poprawka dwunasta była sugerowana przez Biuro Legislacyjne i została przyjęta przez komisję. Art. 78 oznacza się jako art. 79 oraz dotychczasowy art. 79 oznacza się jako art. 78. Jest to przestawienie kolejności.

Poprawka trzynasta to poprawka Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. To jest poprawka komisji, ale na pewne nieprawidłowości w tym zakresie zwracało uwagę również Biuro Legislacyjne. Oczywiście uwagi nie są tożsame, bo to jest poprawka merytoryczna, a Biuro Legislacyjne zwraca tylko uwagę na to, że coś tu trzeba zmienić. Brzmi ona w ten sposób: w art. 80 skreśla się wyrazy „z wyjątkiem przepisów odnoszących się do zobowiązań alimentacyjnych, które w tym zakresie pozostają w mocy do dnia 17 czerwca 2011 r.”.

Poprawka czternasta, też komisyjna, ma źródło podobne do poprzedniej. Art. 81 otrzymuje brzmienie: „ustawa wchodzi w życie z dniem 18 czerwca 2011 r., z wyjątkiem art. 30 ust. 2, który wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia”.

Tak zredagowane przepisy, zdaniem komisji, były jasne i klarowne, nie odsyłały do innych przepisów. Dlatego Komisja Praw Człowieka, Praworządności i Petycji zdecydowała się na przyjęcie tych poprawek.

Teraz wracam do poprawki przedstawionej przez pana senatora Iwana.

Czy możemy już poznać jej treść?

Bardzo proszę.

Senator Stanisław Iwan:

Po przemyśleniu podtrzymuję tę poprawkę w takiej postaci, w jakiej została ona przeze mnie wczoraj zaproponowana.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Dziękuję bardzo.

W związku z tym...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak, tak, Drodzy Państwo, teraz jest kwestia kolejności głosowania. Najpierw będziemy głosowali nad wnioskami.

Wniosek pierwszy to wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek, wniosek drugi to wniosek o wprowadzenie poprawek do ustawy. Chciałbym wskazać na to, że przyjęcie poprawki pierwszej senatora Andrzejewskiego wykluczy głosowanie nad poprawkami drugą i trzecią, czyli nad poprawkami senatora Iwana oraz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji. Chciałbym osobiście też wskazać na pewną sprawę, bo nie wszyscy państwo byli obecni podczas wczorajszej debaty. Ja w imieniu Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji prezentowałem stanowisko, zresztą za tym się opowiadam, że niezbędne jest wprowadzenie do ustawy poprawek. Podczas wczorajszego posiedzenia cytowałem wiele opinii profesorów prawa, którzy wskazywali na konieczność doprecyzowania przepisów, dlatego że sam zapis konstytucyjny nie broni nas przed tym, czego byśmy nie chcieli, w szczególności przed legalizacją związków jednopłciowych. Chciałbym podkreślić to, że cały ciężar interpretacji art. 7 w takim

brzmieniu, jakie ma on teraz, będzie spoczywał na sądach. Podkreślam, że ustawa nie była konsultowana z Sądem Najwyższym, co jest złamaniem zasad legislacyjnych. I kolejna sprawa jest taka, że zapewnienia pana ministra, jakoby sprawa nie budziła wątpliwości, nie będą miały dla sądów żadnego znaczenia. Nikt się do zapewnień ministra, nawet najszlachetniejszych, odwoływał nie będzie, tylko do literalnego brzmienia przepisów. Chciałbym, żebyście państwo mieli to na uwadze.

Przystępujemy do głosowania nad wnioskiem... Aha, pan jeszcze prosił o głos. Proszę bardzo, jest z nami przedstawiciel organizacji społecznej.

(Senator Leon Kieres: Przepraszam bardzo...)

(Głos z sali: Ale to już... Mamy posiedzenia innych komisji...)

Proszę bardzo.

Senator Leon Kieres:

Przed chwilą wygłosił pan deklarację. Zamiast prowadzić obrady, wygłasza pan deklaracje. Ja akurat siedziałem do ostatniej minuty wczorajszego posiedzenia i tego, co pan dzisiaj powiedział, wysłuchałem wczoraj w o wiele obszerniejszej wersji. Teraz udziela pan głosu gościom. Nie wiem, do czego pan za chwilę doprowadzi. Proszę prowadzić obrady zgodnie z regulaminem.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Panie Senatorze, na pewno do katastrofy nie doprowadzę, a myślę, że im większa wiedza, tym lepiej. Dobrze. Jeżeli państwo protestujecie... Wobec tego chcę tylko zaznaczyć, że proponuję zmianę kolejności głosowania nad poprawkami. Poprawka trzecia...

Senator Piotr Zientarski:

Panie Senatorze, przepraszam bardzo, Panie Przewodniczący, te kwestie będzie pan omawiał później, po ewentualnym odrzuceniu pierwszego wniosku...

(Przewodniczący Stanisław Piotrowicz: Dobrze, ja...)

...wtedy będzie to przedmiotowe.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Zamierzałem tak zrobić, ale kieruję się sugestią ze strony pani mecenas, żeby w tym momencie zwrócić na to uwagę.

(Senator Piotr Zientarski: Przed głosowaniem?)

Tak, w tym momencie. Proponuję zrobić to w ten sposób. Gdyby doszło do głosowania nad poprawkami, to proponuję głosowanie najpierw nad poprawką trzecią, a później nad poprawką drugą z tego względu, że poprawka trzecia jest poprawką dalej idącą.

Czy komisje akceptują taki stan rzeczy, taki sposób dalszego procedowania?

(Senator Piotr Zientarski: Nie ma sprzeciwu.)

Jeżeli nie ma sprzeciwu, to przystępujemy do głosowania nad wnioskiem pierwszym. Jest to wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem ustawy bez poprawek? (6)

Dziękuję.

Kto jest przeciw? (7)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Wniosek o przyjęcie ustawy bez poprawek został odrzucony.

Przystępujemy zatem do rozpatrzenia poprawek do ustawy.

Przyjęcie poprawki senatora Andrzejewskiego, jak już wspomniałem, wyklucza głosowanie nad poprawkami drugą i trzecią. W ust. 3 dokonano autopoprawki poprzez wykreślenie słów „za małżeństwa”. Ust. 3 brzmiałby teraz w ten sposób: „przepisy prawa uznające związki osób tej samej płci nie wywierają skutków prawnych na terytorium Rzeczypospolitej”. Tak po wprowadzeniu autopoprawki brzmiałby ten przepis.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem tej...

Senator Bohdan Paszkowski:

Panie Przewodniczący, a nie można by było tak procedować, jak pan powiedział, w każdym razie tak zrozumiałem pana wniosek, i zacząć od głosowania nad poprawką trzecią?

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Ta poprawka jest najdalej idącą poprawką, a jeśli chodzi o poprawkę trzecią, to wyprzedza ona poprawkę drugą i w tym zakresie...

(*Senator Jan Rulewski: Może Biuro Legislacyjne...*)

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu

Iwona Kozera-Rytel:

Dziękuję bardzo.

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Poprawka senatora Andrzejewskiego jest najdalej idąca, ona nadaje nowe brzmienie całemu przepisowi. Jeśli chodzi o poprawki drugą i trzecią, to można dokonać modyfikacji dotyczącej kolejności głosowania. Nie dotyczy to poprawki pierwszej, ona powinna zostać poddana głosowaniu jako pierwsza.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem poprawki pierwszej senatora Andrzejewskiego? (5)

Kto jest przeciwny? (7)

Kto wstrzymał się od głosu? (2)

Dziękuję.

Poprawka nie uzyskała większości.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką komisyjną, poprawką trzecią z tą autopoprawką...

(*Senator Zbigniew Romaszewski: Wniosek...*)

Proszę bardzo, Panie Senatorze.

(*Senator Zbigniew Romaszewski: ...wniosek mniejszości...*)

(*Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel: Te osoby, które...*)

Tak, tak, oczywiście, pięciu senatorów głosowało za, tak że można zgłosić wniosek mniejszości. Dziękuję bardzo.

Modyfikacja polega na zamianie kolejności wyrazów i zdanie brzmi w ten sposób: „nie stosuje się w szczególności przepisów prawa obcego regulujących związki osób tej samej płci”.

Proszę bardzo.

Senator Paweł Klimowicz:

Ja nie jestem pewien, Panie Przewodniczący, ale wydaje mi się, że jeżeli jest to poprawka komisyjna, to autopoprawka powinna być przegłosowana przez całą komisję...

(*Przewodniczący Stanisław Piotrowicz: Dobrze.*)

...a jeżeli pan przewodniczący się nie upiera, to...

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Proszę bardzo, Biuro Legislacyjne.

Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel:

Wcześniej nie było sprzeciwu, więc uznaliśmy, że taka modyfikacja jest dopuszczalna. Biuro Legislacyjne jest zdecydowanie za dokonaniem takiej modyfikacji, ponieważ przepis w tym kształcie jest napisany nie do końca po polsku, nie zaczyna się zdania od słów „w szczególności”. Tak że ta zmiana jest jak najbardziej zasadna i opowiadalibyśmy się za jej wprowadzeniem.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Proszę bardzo, pan senator Paweł Klimowicz.

Senator Paweł Klimowicz:

Mam pytanie, czy się mylę, czy mam rację, jeśli chodzi o głosowanie nad zmianą. Chyba że członkowie komisji praworządności, tak to rozumiem, to akceptują. Jeżeli nie, to prosiłbym o przegłosowanie.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Czy to znaczy, że mam poddać pod głosowanie autopoprawkę?

(*Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel: Jeżeli jest sprzeciw wobec autopoprawki, to...*)

To poddam ją pod głosowanie, ale w komisji praw człowieka.

(*Senator Paweł Klimowicz: Nie ma sprzeciwu.*)

(*Senator Piotr Zientarski: Nie ma sprzeciwu.*)

Jeśli nie ma sprzeciwu, to dobrze.

Wobec tego przystępujemy do głosowania.

Proszę bardzo.

**Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu
Iwona Kozera-Rytel:**

Poprawka trzecia wyklucza głosowanie nad drugą.

(*Senator Piotr Zientarski: Przyjęcie trzeciej.*)

Tak, przyjęcie poprawki trzeciej wyklucza głosowanie nad drugą.

Przewodniczący Stanisław Piotrowicz:

Tak, przyjęcie poprawki trzeciej wyklucza głosowanie nad poprawką drugą.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem poprawki trzeciej? (8)

Kto jest przeciwny? (5)

Kto wstrzymał się od głosu? (2)

Dziękuję.

Poprawka została przyjęta, a tym samym wykluczaliśmy głosowanie nad poprawką drugą.

Przystępujemy do głosowania nad poprawką czwartą, która nadaje nowe brzmienie art. 8.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (7)

Kto jest przeciwny? (5)

Kto wstrzymał się od głosu? (3)

Dziękuję.

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawkami piątą i dziewiątą należy głosować łącznie. To są poprawki senatorów Gruszki, Piotrowicza i Cichonia. W art. 11 ust. 3 otrzymuje następujące brzmienie. „O zdolności prawnej dziecka poczętego, lecz jeszcze nieurodzonego, rozstrzyga prawo, któremu czynność prawna podlega. Jeżeli prawo to przyznaje takiemu dziecku zdolność prawną w zakresie mniejszym niż wynikający z prawa polskiego, stosuje się prawo polskie.”

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tych poprawek, piątej i dziewiątej, bo nad nimi głosujemy łącznie? (8)

Kto jest przeciwny? (5)

Kto się wstrzymał? (2)

Dziękuję.

Poprawki piąta i dziewiąta zostały przyjęte.

Poprawka szósta.

(*Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Iwona Kozera-Rytel: Poprawka szósta została wykluczona.*)

Tak, została wykluczona, przyjęcie jednej z poprzednich poprawek wykluczyło głosowanie nad poprawką szóstą.

Poprawka siódma: w art. 15 skreśla się ust. 2. To jest poprawka Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (8)

Kto jest przeciwny? (5)

Kto wstrzymał się od głosu? (2)

Dziękuję.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka ósma.

(*Senator Bohdan Paszkowski*: O co chodzi w poprawce ósmej, co tam się dodaje? „Z chwili zawarcia małżeństwa”?)

To jest poprawka pana senatora Gruszki.

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

„O możliwości zawarcia małżeństwa przez kobietę i mężczyznę rozstrzyga w stosunku do każdej z tych osób jej prawo ojczyście z chwili zawarcia małżeństwa.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (6)

Kto jest przeciwny? (4)

Kto wstrzymał się od głosu? (5)

Dziękuję.

Poprawka została przyjęta.

Nad poprawką dziewiątą już głosowaliśmy.

Poprawka dziesiąta jest poprawką legislacyjną, przyjętą przez komisję.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (13)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto wstrzymał się od głosu? (2)

Dziękuję.

Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta. Art. 78 oznacza się jako art. 79...

(*Wypowiedź poza mikrofonem*)

Przepraszam, poprawka jedenasta. W art. 65 wyrazy „z zastrzeżeniem art. 66 o ważności” zastępuje się wyrazami „o ważności”. Jest to poprawka legislacyjna.

Kto z pań i panów senatorów jest za jej przyjęciem? (11)

Kto jest przeciwny? (0)

Kto wstrzymał się od głosu? (4)

Dziękuję. Poprawka została przyjęta.

Poprawka dwunasta. Art. 78 oznacza się jako art. 79, a dotychczasowy art. 79 oznacza się jako art. 78. Jest to poprawka Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Kto z panów senatorów jest za jej przyjęciem? (9)

Kto jest przeciwny? (1)

Kto się wstrzymał? (5)

Nad poprawkami trzynastą i czternastą należy głosować łącznie. Wcześniej odczytałem te poprawki.

Kto z pań i panów senatorów jest za przyjęciem tych poprawek? (9)

Kto jest przeciwny? (5)

Kto wstrzymał się od głosu? (1)

Dziękuję.

Przystępujemy do głosowania...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Aha, nie ma potrzeby. Dziękuję.

Sprawozdawca? Jeżeli państwo pozwolą... Nie słyszę głosów sprzeciwu, wobec tego będę sprawozdawcą połączonych komisji.

(Senator Piotr Zientarski: Jeszcze wniosek mniejszości.)

Wniosek mniejszości? To pan marszałek Zbigniew Romaszewski.

W imieniu własnym i pana przewodniczącego Piotra Zientarskiego zamykam posiedzenie połączonych komisji. Serdecznie dziękuję państwu za przybycie i za udział w posiedzeniu.

(Koniec posiedzenia o godzinie 9 minut 11)

Kancelaria Senatu

Opracowanie i publikacja:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii

Nakład: 6 egz.

ISSN 1643-2851